

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:
Az ev. ref. főiskola nyomdájában.
SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.
Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó-hivatalhoz, dolgozatok és nyilttéri közlések a szerkesztőséghez intézendők.

Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÉVEN.
ELŐFIZETÉSI ÁR
Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Előfizetési Fölvívás

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai s vegyes tartalmu közlönyre.

Ápriltól—juniús 1 frt 30,

Ápriltól—szeptemberig 2 „ 50,

Ápriltól—december végéig 3 „ 75 krral.

Márczius elejétől teljes számu példányokkal szolgálhatván, előfizethetni:

Márcziustól—juniús 1 frt 80 krral.

Az előfizetési pénzek Maros-Vásárhelyre Imreh Sándor nyomdászhoz, vagy Wittich József könyvkereskedésébe intézendők.

A szenvedély rosz tanácsadó.

Nem vagyok babonás, sohasem hittem, hogy a péntek-nap szerencsétlenséget hozna magával; ha tizenharmad-magammal ültem asztalhoz, senkit ki nem költöttem helyéből, hogy tizenketten maradjunk; ha római katoná volnék, nem térnék vissza az ütközetből azért, mert a praetor lova történetesen megbotlott. A jóslatokban sem hiszek, akár a kalandáriumból, akár a tenyerünkből legyenek azok kiolvasva. Mégis — nem tagadhatom — valahányszor Deák Ferencz választóihoz intézett utóbbi beszédére gondolkok: a félelem hidegét érzem tagjaimon végig szaladni.

Azt mondja nagy hazánkfia: „Aggodalommal lépek most a törvényhozás terére... A fölzaklatott szenvedélyek azok, mik keblemet aggodalommal töltik el. A szenvedély mindenkor rosz tanácsadó“.

Félelemmel töltönek el e jósszavak, mert azok nem babonás gondolkozásnak kifolyásai: a tengerész gyakorlott pillantása rejlik azokban, ki a láthatár szélén a gyakorlatlan szem által alig észrevehető fekete pontokban, a bekövetkezendő vihar előjeleit látja.

Nem volna ok az aggodalomra, ha államéletünk hajója olyanforma tengeri uton haladna, minő Afrika és Délamerika közt van az Atlanti-tengeren, hol a mértföldet meghaladó mélységből nem emelkednek a hajót veszélyeztető zátonyok és sziklacsúcsok felszínre; hol a legerősebb vihar is csak labdázik a hajóval, csak kifárasztja egy kissé a hajó népét, de meg nem semmisítheti. Ha-

nem, a midőn a Csendes-tenger atollszigetei közt evezünk, hol a férgek ezer, meg ezer nemei: korall-állatok, polypok, infusoriák stb. éjjel-nappal, nyíltan és elrejtve torlaszok építésén, sziklaeleknek felszínre emelésén fáradoznak: ily uton — nem kell valami erős vihar — még a gyengébb-féle szél is összehordhatja a hajót.

S kik dolgoznak a legnagyobb erőfeszítéssel a vihar felidőzésén?... Azok, a kikől legkevésbé várnók: száműzetésekből hazakerült honfitársaink egy része: Csernátóni, Irányi, Simonyi, a nem sokára hazakerülő Ludvig, stb. stb. Egy része, mondom, mert a más — és pedig tekintélyesebb — rész: Horváth Mihály, Klapka, Türr, Földvári s még a heves Perczel is, stb. más tanulságot hoztak magukkal a hontalanság szomorú iskolájából. Menekült hazánkfiaink, midőn husz évvel ezelőtt, a temetővé vált hazának búcsút mondtak, egy szép egészszé fűzte volt a hazafi fájdalom: s most, midőn számukra megnyílt a száműzetés oly hosszú ideig zárva volt kapuja, két külön táborra szakadva térnek haza. Horváth M., Klapka és társai azon tanulsággal lépték át a haza határait: hogy egy ország sorsának intézésére nem elég a pusztá lelkesedés; hogy a körülmények számbavételén alapult józan számítás vezetheti azt csupán biztos révpárra. A más rész, mitsem okulva és feledve, a régi hurokat pengeti. Őszülő hajfűrtükben a fehérség — mely szín a békének szokott a jelképe lenni — nem békére: hanem egymás elleni háború és tozszalkodásra hívja fel polgártársaikat. Csernátóni ma is épen azon hangon ír, mint akkor, midőn a „Márczius 15-ének“ volt főmunkatársa, mely hang nagy előkészítője volt a később bekövetkezett katastrofának; ma is, mint akkor, sirásói szerepet visz: elevenen eltemeti azon kitünőségeket, kik merészelnék vele ellenkező politikai véleményben lenni.

Nem vesszük rosz neven, hogy hazatért honfitársaink nincsenek semmi elismeréssel azon intézkedés iránt, mely megnyitotta számukra a hazatérhetés útját — hiszen a diplomácia, sőt a politika szótárában is hiányzik e szó: háládatosság — hanem azt méltán várhattuk: hogy az alkotmányos pártfegyelemben példával járjanak elől.

Körünkbe visszaérkezve, az első széttekintésre észrevehettük: hogy a hazai értelmiség tulnyomó része a Deák Ferencz

zászlója alá sorakozott. Már, ha a pártfegyelem parancsszavára hallgatnak, meg kell vala nyugodniok e körülményben; el kell vala várnók: ha vajon a bölcsesség és számító józan okosság nem viszik-e többre Magyarország dolgát, a nem számító lelkesedésnél, mely hogy tönkrejuttatta a hazát, annak ökö maguk élő bizonyosságai. Mit tesznek e helyett? A szenvedély üszkeit, melyeket a hontalanság sanyaru szele izzóvá fuvallt keblökben, átplántálni törekednek honfitársaik szívébe; elnézik, hogy lelketlen agitátorok a nép mi-veletlen s könnyen tévútra vezethető rétegeit a legbada-abb ígéretekkel a Deák-párt ellen lázítsák. Miért is ne! hiszen, ha fejlesztési többségben lesznek, céljukat ez által elértnék hiszik. Nem egyszer olvastunk ellenzéki lapokban kárhóztató ítéletet Napoleon felett, azért, hogy a „suffrage universel“-t (átalános szavazást) divatba hozta: s ime, ökö maguk folyamodnak az elitelt fegyverhez. Nincs más törekvésök, mint az intelligentia számba nem vételével, a nyers néptömeg és éretlenség kezébe játszuni Magyarország sorsának intézését. Mi lesz e törekvés következménye — ha az országgyűlés új választási törvényekről nem gondoskodik, melyek folytán az intelligentiának legyen legalább annyi befolyása a hazai dolgok intézésére, mint az éretlenségnek — könnyű elgondolni? Egy új katastrofa, a mikor is megérhetik honfitársaink azt a gyönyörűséget: hogy másodszor — és pedig most már örökre — lesznek kénytelenek búcsút venni a hon határaitól.

Bizony nem ok nélkül néz nagy hazánkfia aggodó tekintettel a jövőre; igaza van, midőn azt mondja: hogy a szenvedély mindenben rosz tanácsadó...

Mentovich F.

Erdély votuma. *)

A magyar nemzet hivatása: bizonyos elemeket, — melyeknek összeütközése végromlással fenyegetné Europa civilizációját — egymástól távol tartani s világalomra jutásukat — mely hasonló calamitást idézne elő — feltartoztatni, soha világosabban föl nem vala ismerhető, mint korunkban és kiválólag jelen napjainkban. Innen magyarázhatni minden józanul gondolkodó és hazáját tisztán szerető honfi azon aggodalmas, sőt izgatótt kedélyállapotát, melylyel a folyó választásokat kíséri, még pedig annál inkább. minél jelenleg a nemzetnek nem fegyverét, hanem állampolitikai érettségét kell a latba vetnie, mely-

*) A „P. H.“ után közöljük ez érdekes cikket. Szerk.

től — bátran merjük állítani, — további főmunkája, vagy Herder, a bölcsész szívtelen jövődélésének teljesebbé függ.

Voltak még ilyen válságos korszakai a nemzetnek; de azok többnyire a romboló zápor tulajdonságaival bírtak; a vész lezajlása után újból felsütött az összesedés, a rendezkedés, az élet napja, míg mostani válságának rossz kimenetele a belső féreg által kivált tölgynek sorsára juttatná.

Oh! ki a moldvai csángók életét közelebből látta, csak az birhat valódi előérzetével nemzetünk sorsának, melyre jutand, ha jelenlegi államiságának alapjait lerombolni sikerül.

Vagy remélhetni-e egyebet, ha például az illetők látván, hogy a magyar elemmel semmire sem lehetni, önfenntartásuk végett a déli szláv birodalom eszméjének karjaiba vetik magukat, vagy újból a kényelmes absolutismust vészlik elő?

Nem azt várják-e azok, kik az osztrák birodalmat szívbédőni törekedtek, hogy a belállapotok ziláltakká válván, új támadást intézhessenek kedvező eszméjük létesítésére?

Hát a keleti kérdés elöltozására van-e kedvezőbb pillanat, mint a magyar-osztrák birodalom újbóli fölzavartatása?

Vagy nem épen annyi-e a dunai confederatio phantoma után kapkodni, mint az öngyilkosságban una salus victis-féle üdvöt keresni?

Hiszen, hogy ez eszmákra fölvetet az alföld rómainak tömör magyar községekben élő tüzes fia; de az erdélyi háromszáz évi tapasztalat szoktatta megszívlelőkre, és e sorok írója büszkén mutat a majoritásra, melyet erdély követel képeznek.

Többször juta már Erdélynek a szerencse a magyar nemzet válságos helyzetében ily kiváló szerepet vihetni, az érettség ily jelét adhatni; annál nagyobb e fölötti öröme, annál boldogítóbb öntudata, hogy ezt az anyahon kebléhez simulva, nem, mint eddig különválva, teheti.

O m p o l y i.

Ő császári s apostoli királyi Felségéhez hódolatteljes felterjesztése báró Wenckheim Béla, magyar királyi belügyminister, Lónyai Menyhért m. k. pénzügyminister, és Horváth Boldizsár, m. k. igazságügyministernek: a volt székelgyalog- és huszár-határőrezredek kincstári kezelés alatt álló ingó és ingatlan javainak visszaadása és rendezése tárgyában.

(Folytatás.)

Kétszeres kötelessége pedig Felséged magyar kormányának ez a jelen esetben; mert épen a volt székelgyalog-határőrezredek az, hol a nép elszegényülése 1850. óta folytonosan növekedik, s ezen elszegényülés — az ország munkaereje értékesítésének hátrányára a moldva-oláhországi nap-számosságban keres magának orvoslást a kivándorlás által.

Oka ezen elszegényülésnek a helyi viszonyokban van, s bátrak vagyunk erre vonatkozólag felhozni a következőket:

Csikszék területének $\frac{9}{10}$ része, — Háromszék területének pedig $\frac{7}{10}$ része havas és erdős hegyláncolatokból áll; mindkét szék népességét tehát a természet elsőrendben állattenyésztésre és fakereskedésre, — másodrendben pedig termelésével kapcsolatos kézmű- és gyáriparra — s talán bányászatra is utalta.

Arra azonban, hogy az állattenyésztés biztos jövedelem kutforrása legyen, szükséges lenne úgy, és azon irányban berendezett gazdaság, mely az aránylag csekély térszámú szántóföld és rétterületeken a hét hónapig tartó hosszú télre elegendő takarmányt szolgáltatson,

a fakereskedésre rendszeres erdőkezelés, s úgy ezekre, mint a kézmű- és gyáriparra — minden más felett — szakértelem és olcsó pénz lennének szükségesek.

Mindezek pedig a nevezett vidéken hiányzanak:

a gazdálkodási rendszer, ugyan az, mely századokkal ezelőtt akkor volt, mikor a mostani né-

pességnek $\frac{1}{10}$ része haszonélvezte, kevesebb igény-nel, kevesebb szükséggel ugyanazon birtokot; a havasi gazdálkodás, mely Helvétia és Tyrol népének oly gazdasági jövedelmi forrást nyit, e hegyes vidéken ismeretlen, és így kizsákmányolva a nép érdekében nincs,

az erdőkezelés a korlátlan közösbirtoklás nyomán az általános erdőirtás jellegével bír,

a legközelebbi múlt idők terhei az állattenyésztést, mint könnyebben elidegeníthető vagyontörökét támadták meg, s ma ezen vidéken kevesebb a kivitelre tenyésztett marhalétszám, mint volt 1848 előtt,

a kézműipar a kezdetlegesség színvonalán alig emelkedett felül, s a helyi szükségletet fedezni nem képes,

pénz forgalomhiánya miatt a kölcsöntőkének rendszeren terményben, vagy állatokban van a kamatja kötelezve, a mi 30—40% kót szokott a piaci árforgalom szerint tenni.

Pénzhiány, kézműipar, és szakértelemhiány lehetetlenné teszik a gyáripárt, sőt

azon átviteli kereskedés is, mely Moldva-Oláhországból nyugatra és vissza ezen vidéken vonult régebben keresztül, a közelmúlt időben Brassóbol Bukarestnek vezetett országút által egészen ezen biztosabb útvonalra tereltetett, és

mindezekhez járul az, hogy épen a volt székelgyalog-határőrezredek a marhavész közel 10 év óta a csaknem folytonos szerencsétlenségek közé tartozik:

Ezen anyagi helyzet következtében a népességnek majdnem $\frac{1}{3}$ része, mely nem bir annyira fekvő birtokkal, hogy az egész nyári munkáját igénybe vegye, s otthon biztos napszámot nem talál, önfenntartásának szükségessége által kényszerítve, magának Moldva-Oláhországból keres munkát.

Arra tehát, hogy ezen vidék népessége visszatérjen a természet által kijelölt irányra, s hogy legértékesebb tőke vagyonának: az esdőknek kiirtását felhagyja, — hogy keletre kedvező kereskedelmi fekvését megértse és felhasználja, — s hogy végre fiainak munkaképességét itthon hasznosíthassa — mindenképp szükséges szakértelem minden irányban, és olcsó kölcsöntőke.

Mi tehát azon erős meggyőződésünkben, hogy a közérdek is hatalmasan követeli a székelgyalog-népnek anyagi és szellemi haladását, és fejlődését, — hogy missiójának — főként — Oriens-féle, eleget tehessen, — hódolattal véleményezzük:

hogy a felosztott székelgyalog-határőrezredek által birt, és fentebb már elősorolt, minden névvel nevezhető ingó és ingatlan javak adassanak vissza kegyelemből, és pedig e következő szabályzattal:

1. A felosztott első székelgyalogezred (Csiki) által ruházási pénzalapja alakítására birtokolt és fentebb elősorolt, jelenleg a gyergyószentmiklósi és kásonújfalusi államerdősök által, az állam javára kezelt szántó, kaszáló, legelő és erdőbirtokok az azokon találtató építményekkel, felszerésekkel és telepekkel örökre feloszthatatlanul, teljes tulajdonosi joggal Csikszék községének — az idegenjog épségben tartása mellett, —

(Vége következik.)

VIDÉK.

Követválasztás után.

M.-Bándi járás, márcz. végén.)*

Ugy véljük, hogy polgári kötelemeinek teljesítése alól egy hazafi sem oldozhatja föl magát önkényesen, a nélkül, hogy az alkotmányos lét barátainak éber figyelmét magára ne vonja; ha azonban százan s többen is, kik egy társaságot alkotnak, úgy szólva testületileg visszatartják magokat a hazafi teendőik mezejétől, az már a figyelemnél többet, egy kis fájdalmas feljajdulást is megérdemel. Szabadjon azért ez okon nyíltan felszólalunk.

Folyó hó 18-ka egyike vala azon nevezetes napoknak, melyeken Marosszék alsókerülete az anyavárosba zárandokolt, hogy a küszöbön álló magyar országgyűlésre küldendő képviselőjét megválassza. Mi, kik a történetek által közvetlen érdekelve voltunk, e szerint a legéletbevetőbb

és leglélekemelőbb polgári köteleme teljesítésének néztünk eleibe. E napon a m.-bándi járásnak kellett szavazatait benyújtania. Mint e járásba kebeleztetett igénytelen polgár, siettem én is szavazatommal a Deák-párt részére; mert hitem és meggyőződéseim szerint, e párt kezében vagy a jelen igazsága.

E napon hasztalan kerestük sorainkban M.-Madaras községét, holott valami 150 szavazó egyént számlál magában. Csupán hirmondókul volt alkalmunk szemlélni a bírót úgy tizig való szavazó földijével: de jegyzőt, bizalmi férfiakat, s a többi oly sok szavazót, az édes honmaradás ölelő karjai nem bocsáták szerény körünkbe. Ugyan édes olvasó, mi lehet ennek az oka? s hogyan kell tekintenünk e demonstráló visszahuzódást? Próbáljuk el s ha lehet, üssünk a szeg fejére.

Midőn a szavazók összeírására kiküldött bizottságtól megkivánja a törvény, hogy igazságos munkája bizonyosságáért esküt tegyen le előlegesen, s ugyan a törvény világos rendelete szerint, az összeírók ebbéli munkájukat csak a községi előjárók és képviselők, u. m.: bíró, jegyző és két bizalmi férfi nyílt bevallása és bizonyoságtétele mellett eszközölhetik: akkor bírónak, jegyzőnek és bizalmi férfiaknak, ugyan e törvény hallgatag, de azért nagyon is következetes értelmében, a szavazásnál is jelen kell lenniük felvigyázókul, hogy név-kijátszások ne történhesenek; különben az összeírás csak egy olyan báb lesz, melyet most egy, majd más mundurba tánczoltathatni be a szavazatszedő asztalhoz. A jegyző és bizalmi férfiak meg nem jelenése tehát nem lehet kevesebb, mint beszámítás alá eső gúnyolódás, gúnyolódása a jegyzőnek hivatalos kötelemével, s a bizalmi férfiaknak a reájok ruházott bizalommal. Ezt így értjük, s a dolog ez irányban leendő hivatalbóli ellátását, komoly figyelemmel kísérni is fogjuk.

A mi a 140-ig való szavazó visszatartózkodását illeti, az már egy kissé más dolog. A törvényadta jog önkényesen nem használása jobb esetben badarság, azaz fejletlenség e jog élvezetére; rosszabb esetben bűn az alkotmány ellen, melyet a józanul számító hazafiérdek hangosan tilalmaz.

Az első esetet feltennünk egy szabad székelgyalogról nem lehet, mert hízélgés nélkül mondhatjuk talán, hogy székelgyalogdunknak nincs oly miveletlen népe sehol, mely a követválasztás gondolatához elég tisztult nézetel ne tudna járulni. A második esetet, a mi magában erkölcsi romlottságot jelezne, feltennünk megint nem szabad, de nem is lehet, mert ez a jelen körülmények között nem kevesebb lenne, mint gyönyörűsége Macellár-féle dolog, ezt pedig megczáfolja egyedül az az örök igazság is, miszerint: a vér vízzé soha nem válhatik. Vagy talán hitelt kell adnunk azon általános elterjedt hírnök, hogy van az említett községben egy hatalmas ur, ki befolyását, különféle alapokon, minden téren tudja és szokta érvényesíteni...? S az ő parancsszava tartóztatta volna vissza a 140 szavazót szent joguk gyakorlásától? Ez esetben csak annyit mondhatunk: Szegény község s szegény közönség!!

Egy alsókerületi Deákpárti választó.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, április 16.

FRANCIAORSZÁG. A francia törvényhozótestület f. hó 5-ki ülésében, még mindig a költségvetés fölött folyt a vita, a választások ez alkalommal sem maradván ki. 6-kán szintén költségvetés volt napirenden. Garnier-Pagés lefegyverzett békét kíván, minthogy a fegyveres béke ostor egész Európára nézve, s csak Franciaországnak 833 millióba kerül, a munka értéken kívül, mely 400,000 főnyi munkaerő elvonása után mintegy 240 millió frankra megy. Szónok a baj ellen, az általános nép lefegyverzést kívánja életbe léptetni. Ezekre Magne pénzügyminiszter felelt, felemlítvén az általános lefegyverzés lehetlenségét, a mostani körülmények között; s azt, hogy a porosz rendszer még nagyobb kiadásokat okozna az országnak.

Megérintetett a senatusban a hírlapokban mostanság sokat emlegetett, hadi készülétek híre

*) Targyhalmaz miatt késett.

Szerk.

is. Mire a had- és tengerészeti miniszterek kijelentették: hogy Franciaország békében áll, azonban minden órán hadilábra mehet át. Niel különösen megjegyezte, hogy az 1870-ki hadi költségvetés, béke költségvetés fog lenni.

SPANYOLORSZÁG. Általános a hit, hogy Spanyolország közeledő borzasztó tusa előtt áll. A kormány eltökélte magát, hogy ha szükség leend, vérözönbe fojt minden reaktionarius törekvést. Zorilla közelebből is kijelentette, hogy a kormány épen nem fog bárgyu türelmet tanusítani.

Egy francia lap levelezője szerint: ha a félt eshetőségek beösvetkeznek, a francia forradalom borzasztó napjai ismét eljőnek. A mérsékelt párt Bertalan-éjéről, rablásról, gyújtogatásról beszél.

A kormány nyugtalan azon eljárások miatt, melyeket a madridi helyőrség körülmények kifejtene. Polgári egyének járnak be a lakatnyákba, s beszélgetnek az altisztekkel, közkatonákkal, kik között pazarul szórják a pénzt. E miatt Izquierda tábornok egyesítette a különböző ezredbeli csapatokat, s felolvastatta előttük a katonai rendeletek azon pontjait, melyek polgári egyéneknek tiltják a lakatnyákba való járást; elrendelte egyszersmind a szökevények azonnal való fölbölvetését. Ily szigor, azon forradalom neve és érdekében, mely a halál büntetést eltörölte, minden esetre világosan jelzi a helyzet komoly voltát. A politikai világ azon nézetben van, hogy mind ez intézkedések elégtelenek fognak lenni a nagy veszéllyel szemben.

A pártok ez ellenséges türelmetlensége nagy részben a trónjelöltség bizonytalanságából származván, a miniszterek egyenként felszólították, hogy barátaikkal értekezve, igyekezzenek e tekintetben megállapodásra jutni. Serrano és Topete abban állapodtak meg, hogy ha don Fernando tovább is vonakodik, Montpensiert kinnálják meg a koronával.

Más tudósítás szerint, ezzel ellenkezőleg, Prim s többien, don Fernando vonakodása esete, az asturiai herczeg mellett nyilatkoztak.

A kortes-gyűlés f. hó 3-kán érdekes ülést tartott. A miniszterelnök törvényjavaslatot olvasott fel, az államhivatalnokok felvételét s elmozdítását illetőleg. Nagy ideje is lenne már, hogy a több évi hű szolgálatot, értelmiséget, becsületességet, vennék valamibe ott is; s a hivatalnokokat ne tekintenék gyermekjárnak, melyet kényők szerint szétörni bármikor lehet.

BELGIUM. Hogy az ügy fonala el ne essék, megjegyezzük, hogy a vasúti ügyben még eddig semmi jelentékeny megállapodás sem történt, ámbar a lapok eleget mesélnek az alkudozások folyamáról.

RÓMA. A pápa mult vasárnap mult arany-miséje napját, eseménynek tekintik a politikában. S ezért cikkeznek a nagy nap fölött a lapok, mindenik a maga módja szerint. A clerikális lapok himnusokat zenének; a szabadelvűek éles bonczkés alá veszik a szerintők ágyukra támaszkodó s péterfillérekkel elődi pápai világi hatalmat. A zajongás azon részét, melyek tényleges alapot vándálnak magoknak a következőkben ösmertjük: Egy bécsi lap azt mondja: „hogy az olasz hadsereg elfoglalja Rómát, az egyházi állam beolvad az olasz államsaládba, a pápa jövedelmei megmaradnak, míg él; Rómát nem kiáltják ki Olaszország fővárosának, a király csak időnkint megy Rómába.

Egy olasz lap a római zsinat programját megállító papi bizottság dolgotatából a következő pontot ismerteti: „Az általános zsinatban valamennyi püspök által megerősített azon tan, mely szerint a pápa világi hatalma erkölcsileg szükséges, a legüdvösebb befolyással leend a fejedelmek és nemzetek nézeteire; szilárdítja az egyház hatalmát s azt fogja maga után vonni, hogy a forradalom bitorolta tartományok az egyházi államnak visszaadassanak“.

Az ünnepről magáról még nincs semmi tudósítás.

VEGYES.

* **Bécsi felhivatalos lapok** megczáfolják azon hirt, mintha a Felsőes királyi pár Erdélybe jönné, körútra.

* **Köveiteink** tegnapelőtt indultak Fehér-

várra s onnan, vasúton, Pestre. Mintegy 20 szer kisérte az indulókat a város határáig, szívélyes búcsút véve tőlük. Koronázsa siker távollétüket!

* **Szathmári Ilyés Mihályt**, volt városi tanácsnokot, az ev. ref. kebli egyháztanács tagját s hiv család-nestort tegnapelőtt kísértük, a 79 éven át híven megérdemelt örök nyugalomra. Nyugodjék csöndesen!

* **A m. tud. Akadémia XXIX. ünnepélyes közlése** ma veszi kezdetét Pesten.

* **Árvamegye bobrói kerületében** Gorové István, kereskedelmi miniszter, Kassán pedig a jobboldali Rimanoczy Ferencz (Luzsénfalus Pál ellenében) választatott meg országgyűlési képviselőül.

* **Marosszék képviselő bizottmánya** ez évi II-ik évnegyedés rendes gyűlését f. hó 27-ik s következő napjain fogja megtartani. Tárgyai: A közelebb tartott bizottmányi gyűlés után érkezett felsőbb rendeletek, társhatósági átiratok felolvasása, illetőleg tárgyalása; a mult bizottmányi gyűlésről elhalasztott számvevői állomás betöltése választás útján; az 1869-ik évi útmunkaerő kiosztása, illetőleg a munkába veendő vonalak kijelölése, a kiküldve levő bizottságok jelentése; egyéb kebli ügyek, indítványok; a gyűlés elé tartozó magán kérvények elintézése. A szokásos előleges értekezés, a gyűlést megelőző napon, 26-kán, fog megtartatni.

* **A közoktatási miniszter** köriratilag fölszólítja a megyéket, székeket, k. városokat az iskolai bizottságok megalakítására.

(**Necrolog.**) Csiki Károly, neje Csiki Jóséfa, s fiuk Viktor; Antonia férjezett Csiki Gergelyné s gyermekei: Irén, István; több testvér s számos rokon nevében szomorodott szívvel jelentik szeretett édes atyjoknak, illetőleg nagyatyjoknak Csiki István-nak élte 71-dik évében, f. hó 15-én a haldoklók szentségeinek áhítatos fölvtelével hét napig tartó szenvedése után, tudószelhűdésben történt gyászos kimúltát. Az elhunyt földi maradványai e hó 17-én d. u. 3 órakor fognak a kath. egyház szertartásaival sárosutezai saját házából a helyi kath. temetőbe örök nyugalomra, boldogult neje mellé, letéttetni; lelkéért pedig az engesztelő áldozatok e hó 20-án d. e. 10 órakor a plebánia templomban a mindenhatónak bemutatatni. Béke hamvaira!

* **Az új polgári perrendtartás** legkitűnőbb részét azon fejezet képezni mely a végrehajtást szabályozza. A végrajtásról szóló fejezet lelkiismeretes alkalmazása által nagyrészen el fog nemulni azon sok panasz, melyek a magyar igazságszolgáltatás szegényére váltak. Az országgyűlés felhatalmazta volt az igazságügyminisztert, hogy a polgári perrendtartásnak a végrehajtásról szóló szabványait a váltó-eljárásra is alkalmazza, és így annak jótékony hatását ezen terre is kiterjessze. E felhatalmazás alapján az igazságügyminiszter hatályon kívül helyezi az 1840. XV. t. cz. II. r. 11-ik fejezetét, továbbá az 1844. VI. t. cz. 15—21. és 23. §§-ait, és a váltói végrehajtásokra vonatkozólag új ideiglenes rendszabályokat hozsátott ki, melyek a hivatalos lapban vannak közzé téve.

* **A „Sz.” a honvédség felállítására** tárgyában illetékes helyről több nevezetesebb adat iránt értesül. Ezek szerint az első ujonczok a honvédségbe jelen év october havában soroztatnának be. Az eddigi késlekedést költségkimelés és azon tekintet okozá, hogy a fölveendő újabb elemekre a hosszabb tétlenség károsan hathatna. A felállításra vonatkozó tervezetet különben már a király helybenhagyta s remélhető, hogy a jövő hó végével az első gyalog- és lovas honvéd-osztályok Pesten már láthatók lesznek.

* **Gróf Andrássy Gyula** miniszterelnök Aradvárosa diszpolgárává megválasztatván, a város pompás diszoklevelet készítettett, mely most Aradon közszemlére van kitéve s közelebb át fog nyujtatni.

* **Tompa Mihály** emléksobrának javára Rimaszombaton e hó 3-dikán dr. Szabó Samu és Káposztás József urak műestélyt rendeztek.

* **A magyar testőrség tagjai**, a „Pester Lloyd“ távirata szerint, Bécsben immár föleskettettek.

* **A Belga királyné** Pest városa tanácsának a belga trónörökös gyászos elhunyt alkalmából hozzá intézett részvét-feliratára a következő, sajátkezűleg írt magyar levelében válaszolt:

„Pest szabad királyi város tanácsának. Ámbár vigaszt a világon nem találhat a tört anyai szív, midőn az isteni gondviselés szent akarata kedves gyermekétől fosztá meg: mégis enyhítőleg hat reá, ha az őszinte részvét jöltező szavai épen onnét kelnek, hová a honszeretet boldog emléke kötve tartják. Legyenek meggyőződve Pest városának polgárai forró hálám őszinte érzelmeiről és hű ragaszkodásomról, melylyel váltig maradok. Brüsszelben, 1869. márcz. hó 20-án. Jóakarója: Mária Henrika.“

(E.) **A belügyminiszterium** valamennyi törvényhatósághoz figyelmeztetést küldött, hogy a dubokai üveggyárból, Pozsega mellett, egy láda arzenikumot loptak el. Több körülmény arra mutat, hogy a tolvajok gonosz czéllokra lopták a mérget, mert a zweeserói hutában is kérdezősködtek mireny fölől. A gyanu két ismeretlen egyénre sulyosul, kik a lopás előtt a hutában voltak, bácskai viselet szerint öltözve, Ujvidék tájékáról való lakosok és magyarul s szerbül beszéltek. A ki a tetteseket fölfedezi, vagy kézrekerítésökben segít, jutalmat kap.

* **A hadi tudományoknak** a m. kir. tudomány-egyetemen ő csász. és ap. kir. Felsőge által megengedett rendkívüli előadására a válás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a honvédelem-ügyi magyar kir. miniszterrel egyetértőleg, Tóth Ágostont, a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszteriumnál a helyrajzi osztály igazgatóját és gróf Pongrácz Károly cs. kir. századost nevezte ki.

(ch) **A követválasztások** ma-holnap mindenütt véget érnek. A haza nem lesz többé harcz és háboru színhelye, ismét felvirulhat köztünk a béke olajága. Nekünk, városiaknak, ebből az a nevezetes hasznunk van: hogy megszabadulunk egy időre legalább, Mátrai Ernő rend- és békére (!) intő dikeziozásaitól. Ha csak felhívást nem kap Irányi vagy Madarásztól valami kurucos hadjáratra toborzani, mert ez esetben, okvetlen lenne hozzá — szerencsétlenségünk.

* **Hibaigazítás.** Mult számunk Vegyes rovatában az utolsóelőtti cikkben, brunusok helyett: brutusok olvasandó.

Az erdélyi kir. ítélő táblánál

1869. évi április 21-re és következő napjaira a következő ügyek lettek előadásra kitűzve:

I. Az első osztályban.

Boér Vaszília a miskolci bányaműtársulat ellen 22 fjt 16 kr. iránt. Mestereanu Nikolae Krisiánu József szabadkutatási rész iránt. Szandu Juon Drágotta Juon ellen birtokháborítás iránt. Felső-Szálláspataka közsege Malajesd közsege ellen visszahelyezés iránt. Bretán Juon és társa Bretán Vaszilika e. birtokháborítás iránt. Farakas Elek Tornya József ellen kétrendbeli birtokháborítás iránt. Stán Szánfira és társa Ispász Todea és társa ellen zárlat iránt. Rédiger Rezső Mihályfalvi Károly e. házber megfizetése iránt.

Előadó k. t. ülnök Tribus Antal.

Jancsó Józsefné János János e. fekvőjává i. Szima Koszta Krisale Ilie e. birtokháborítás i. Stefanutz

Don Bágya Don Stran e. birtokhá. i. Szabó Antalné Keresztely Ferencz e. kiszakítás i. Popa Moise Achim Román Moise e. 80 frt i. Govrig Péter Mohai Farkas e. 52 frt irant.

Előadó k. t. ülnök Moga Demeter.

Pávai Vajna Elek br. Löventhal Samu hagyatéká e. 314 frt i. Kappel Izrael hagyatéká Földvári Ferencz e. 168 frt i. Pap Tódor Stán Juon e. tulajdoni jog i. Reszler István Fehérvári Antal e. 60 frt i. Jovesk Maxim Popovits Zatei e. 217 frt i. Jovesk Maxim Popovits Zatei e. 316 frt i. Kolovsvári ev. ref. főtanoda Dobokai Antal és Szöcs József e. 420 frt i. Ladu János Mogilli Gligor e. birtokháborítás i. Gal Zsigmond Gal János e. birtokhá. i. Bazilita egyház Pattantyns Jakab e. zárlat i. Ehrenfeld Miksa gr. Bethlen Olivér csödtömege ellen árverezés irant.

Előadó k. t. ülnök Bodolla János.

Trucza Ávrám Borda Tódor e. követelés i. Bonis Elek Vancsa Vaszilia lui George és társai e. kártérítés i. Kaali Nagy Imre Kytasi György e. kártérítés i. Wermescher M. és társai Elteto Albert és társai e. követelés i. Dancs Jakab hagyatéká e. keresete Dancs Vaszilia e. társainak. Kovács Lajos Molnár János e. követelés irant. Kosa László Vancsa Mihály e. birtokháborítás i. Kurzmann Hermann Blau József e. váltókövetelés i. Adorján Gergely hagyatéká e. keresete Nagy Zsuzsanna és társainak. Wermescher Mihály és társai Elteto Albert és társai e. követelés i.

Előadó k. t. ülnök Dózsa Dániel.

Petőfalva községe Zabola községe e. birtokháborítás i. Goia Nikolae lui Georgie a Ursuliu és Goia Sámira hagyatéká tárgyában. Popovics Juon Gaboru Todea e. 145 ft és 81 véka malé i. Popovics Juon Gaboru Toder és Juon Kratiannu e. végrehajt. i. Popovics Juon Gaboru Toder és Juon Kratiannu e. visszahelyezés i. Pollak Mórna Földvári Ferencz e. végrehajtás i. Vorbesz Lajos gr. Kun Lászlóné e. visszahelyezési költség i. Vorbesz Lajos gr. Kun Lászlóné e. visszahelyezés i. Vorbesz Lajos gr. Kun Lászlóné e. 4000 frt i. Osekefalvi Ványolos Antal Lacz János e. számadástétel i. M.-ujvári Hassok József hagyatéká. Gr. Teleki Miklós Farkas János és társa e. birtokhá. i. Gr. Vas Ádám Wernlein Ernest e. 220 frt irant.

Előadó k. t. ülnök Ferencz Károly.

II. A második osztályban.

Hoffinger Mártonné hagyatéká. Dr. Fischer Lajos Markovics Baruch e. 40 ft 76 kr. i. Csasz János és társa Bodi József e. 2754 ft i. Dr. Hintz György Zichia Luiza e. 45 ft 64 kr. i. Décei János Molnár József és neje e. gabona visszaadása i. Ábrahám Mózes Botesku Nikolae e. 177 frt 80 kr. i. Almási Amália Moza Ferencz és társai e. 46 véka törökbuza i. Pap Justina Rácz

Rozália és társai e. fekvők kiszakítása i. Baruch Adolf Froiman Naftali e. 72 ft i.

Előadó k. t. ülnök Gaál Lajos.

Bálint Lajos Kónya János e. kártérítés i. Káson Ferencz Budai Mihály e. kártérítés i. Orsia Josif Marisiu Dragostin e. kártérítés i. Majer Jakob kir. kincstár e. bérlet felmondás i. Velter Márton Danile Sutea e. 350 ft kártérít. i. Goldstein Mózes Mendel Blum e. 59 ft 70 kr. i. Wigner Eisig Gersch Abraham e. birtokháborítás i. Bárdosi János Egyed Eszter és társai e. 798 ft i. Neumann Lázár König Péter e. felhívás i. Puroal George Popu hagyatéká tárgyában. Ványolos János Ráro Péter és társai e. végrehajtás irant.

Előadó k. t. ülnök Pipos Péter.

Tompa Miklósné Konrád Lajos e. végrehajtás i. Juon Mihui Oni, Gottlieb Gürtler és társa e. kiszakítás i. Kakuci Eszter Bogácsi József és társai e. 720 ft biztosítás i. Petrucz Vaszi Kupa Vaszi e. birtokháborítás i. Kése Judith özv. Korodi Györgyné hagyatéká tárgyában. Veltiannu Nikolae Albini Hieronimi e. 976 ft 69 kr. i. Özv. Soó Ferenczné Tökés Márton e. birtokháborítás i. Kuhn János és társa Alzner Mihály és társa e. 3650 ft i. Veres László és társa András Kelemen és társa e. birtokhá. i. Isak Mihály Blond Abraham e. végrehajt. i. Jancsó János id. Jancsó József e. végrehajtás i. Nyés Jánosné Huits Jánosné e. végrehajtás i.

Előadó k. t. ülnök Vajda Simon.

Juon Vársogia Eva lui Juon Vársogia e. fekvők kibocsátása i. Filip George Serban Josif hagyatéká e. követelés i. Csora Josif és Maria Opris Porfir Nikolae e. fekvők kibocsátása irant. Todea Juon s társai Reesiga George e. végrendelet megsemmisítése i. Grün Mózes Hermann Dávid e. követelés i. Paska Salamon Morean Koki a Popi követelés i. Kindea Sution Toader Vaszilie e. birtokháborítás i. Lemberger Manó Kontos Zsigmond e. követelés i. Schull Henrik Heller J. F. e. tilalom i. Samuel Samuel Palog György és Szűz József ellen végrehajtás irant.

Pótelőadó k. t. titkár Megay Ferencz.

III. A harmadik osztályban.

Lukán Petru e. rablás és tolvajság miatti bünt. ügye. — Viski Ripa e. Mariska Kovacs e. család i. b. ü. — Deger Máteiu e. nehéz testi sértés i. b. ü. — Popa Vaszilie és társai e. súlyos testi sértés i. b. ü. — Rudnizki Ferencz és társai e. tolvajságért. — Tiorgoe Nikolae becsületbiztonság e. kihágásért.

Előadó k. t. ülnök Sztojka Antal.

Hosszu Péter e. csalásért. — Hora Józsi e. emberölésért. — Vajna Juon e. gyilkosságért. — Kora Vaszilie és társai e. nyilvános erőszakért. — Birsa Sándor e. lopásért. — Tunyagi Samuel e. nyilvános erőszakért. — Keresztesi Zsigmond e. becsületbiztonság elleni kihágásért.

Zaharia József e. súlyos testi sértésért. — Frankl Albert e. csalásért. — Forgács János e. emberölésért. — Sándor Danielné e. sikkasztásért. — Széki Daniel Márton és társai e. súlyos testi sértésért.

Előadó k. t. ülnök Csergedi János.

Buzogány Rozsi e. gyilkosságért. — Fodor Antal e. súlyos testi sértésért. — Eisig Halpern és társa e. sikkasztásért. — Reznér József és társai e. nyilv. erőszakért.

Előadó k. t. ülnök Bárdosi György.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. Április 15-én.)

5% metalliques	61.80
5% nemzeti kölcsön	69.90
1860 államkölcsön	101.60
Bankrészvény	726.—
Hitelrészvény	292.10
London	123.40
Ezüst	121.50
Arany	5.82—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

Nyilttér.)*

Nyilvános elismerés.

Folyó 1869-i február 11-én a borbándi rom. kath. Egyházmegye 76. számú telken levő épületei tűzvész által elhamvadván a „Victoria” társaságnál biztosítva levén, az irt egyházmegye részéről alóírt nyilvános hálaköszönetet szavaz a tisztelt társaságnak a kártérítési gyors eljárásért s az ezen társaságnál biztosítást minden egyházmegyeyek községnek lelkiismeretesen ajánlja.

Borbánd 1869. márczius 1-én.

Dorgó Károly,
rom. cath. plebános.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért nem vállal felelősséget a Szerk.

HIRDETME NYEK.

(38)

Z. 1.

1—3

A tavaszi idény betegek számára, a köhögésben, tüdőbajokban, s egyáltalán a lélegző- és emésztő szervek bajaiban szenvedőknek.

Vajha a reménytelenül szenvedő azon forráshoz folyamodnék, melyből az utóbbi években több, mint 100,000 s az üzlet 20 évi fönnállta óta több, mint egy millió beteg merített gyógyulást és testi erőt.

Udvari szállító: Hoff János központi raktárának Bécsben, Kärntnering 11. Husz éve szenvedek folyvást gyomorgörcsben és böfnyben. Természetesen végkép lemondam a gyógyulás reményéről s önmegadással türtem sorsomat. Ön Maláta-kivonatának s Maláta-egészségi-csokoládjának csodás hatása, melyeket — a mi pedig oly ritka — maguk az orvos urak is mint kitűnő gyógyszereket ajánlnak, hasonló betegségek ellen, arra birt engem, hogy megkísértem Ön maláta-csokoládját. A gyógyulásról már végkép lemondtam, s a szenvedés enyhülésével is meg valék elégedve. De velem valódi csoda történt. Tízennyolcz heti használat után gyomorgörcsöm elmúlt, valamint a többi vele-járó szenvedés is. Teljes örömmel tudatom önnek ezt, s csatlolom hozzá szívbeli jövő hálamat. Bécs, február 9-én, 1869.

Szt. Veit, Febr. 13. 1869. Miután az első küldemény ön Maláta kivonat-egészségi söréből, valamint ön egészségi-maláta-csokoládja régóta kinosó köhögésem ellen a legjobb szolgálatot tevő: ismételve kérek egy küldeményt e kitűnő készítményből.

Klainece, febr. 18. 1869. Csak fájjalhatom, hogy ön dícső készítményeit nem közelebbfekvő raktárból szerezhetem, mivel általuk már egyszer, ezélt 6 évvel, gyökeresen kigyógyultam gégefő-bajomból és rekedtségemből.

Prelok, febr. 13. 1869. Miután ön Maláta-kivonat-egészségi söre betegimmel kitűnőleg hat: kérek egy szállítmányt mielőbb t. cz. Tkalcie József, preloki kerületi jegyző urhoz, Nagy-Kanisán át küldeni.

Unzmarkt, febr. 12. 1869. Egy helybeli orvos ön maláta-csokolád-porát ajánlotta nekem. Kérek tehát egy nagyobb szállítmányt e gyógyhatású készítményből.

Az egyedül valódi Hoff-féle Maláta-kivonat-egészségi-sör, valamint a Maláta-egészségi-csokolád és Maláta-kivonat-csokorka csak is Kaerntnering 11. alatt található. A burkon „Johann Hoff” nevére van áll.

Arrak: Maláta-kivonat-egészségi sör, üveggel és csomagolással: 6 üveg 3 frt 70 kr., 13 üveg 7 frt, 28 üveg 14 frt, 58 üveg 27 frt 30 kr., 120 üveg 55 frt. Maláta-egészségi-csokolád: Nro. 1 egy font 2 frt 40 kr. Nro. 2 egy font 1 frt 60 kr. Öt fontra fél font ingyen, 10 fontra 1 1/4 font. Maláta-csokolád-por, a hiányzó anyatej pótlására, 80 és 40 kr. Maláta-mallezucorkák 30 és 60 kr. — minden Bécsbe számítva.

(32)

5—6

Több mázsa fecskefonalmentes, szép és csiraképes lóhermag van Vajda-Szt-Iványon Horváth Mihály udvarában eladó; a venni szándékozók sziveskedjenek rendelvevényeiket megtenni a tulajdonosnál; utolsó posta Szász-Régen.

Sajtos Pál, női szabó.

NŐI RUHA KÉSZÍTÉSI TERMET

Alóírt, urasszonyágnak évek óta irányomban kiűntetett bizalmáért hálás köszönetet nyilvánítván, teljes tisztelettel van szerencsém jelenteni: hogy többek felszólításának hódlva, folyó 1869-ik évi ápril hó 20-án ezen szabad királyi város területén a rom. kath. plébániához tartozó papi laknak várfelől oldalon egy

nyitandok; a hol a legfrumabb selyem-, bársony- és posztó kelméből páleto, köpenyek, sétányruhák, látogatási, estély és bál legkülönböztetebb változékosságban i öltözékek készítését, a legízletesebb és utolsó divat szerinti menyasszonyi ruhák, pongyola, reggeli és hálóköntösök, ugy minden női munkának legkésőbb 24 óra alatti elkészítését, felöltők- és szoknyákra ékítéseket és fűhérmük tödzelését mindennemű guellirozasokat selyem, tartan, szőr- és batist ruha ékítéseket elvállalok.

Főtörökvesem lévén a szilárdaság, fiuom izlés, gazdag változékoság és ezek felett pontosság és legutányosabb ár megszabása által t. cz. urasszonyágnád igen becses bizalmát kiérdemelné; minden igyekezetem oda irányul, hogy ezen irántam eddig is tanusított bizalom szilárduljon.

Ki egyébiránt magamat kegyes pártfogásába ajánlani bátorokodván, becses megrendelésért esdre, öröklök, M.-Vásárhelytől, 1869. ápr. 17.